

tudi izvedbe načrta nasprotni. Ta borba se je zanesla v naše javne razmere. Očitki, ki padajo od vseh strani, kažejo, da naše razmere niso zdrave. Treba bo temeljitega ozdravljenja ali pa celo operacijskega noža, da se bolezen ozdravi. Upamo, da se združijo vsi tisti, ki jim je pri srcu gospodarski napredek občine.

Ponikva ob južni žel. (Vlom v župnišče.) V noči od 5. na 6. maja je tat že tretjekrat obiskal tukajšnje župnišče. Tokrat je splezal po lestevici do nadstropja in skozi okno vlomil v pisarno. Glede pričakovane denarja je bil gotovo razočaran. V pisarni je našel samo 70 Din, ki so bili deloma krstni, deloma mašni darovi. V sosedni sobi je dobil izkupiček nedeljskega »Slovenca« z dne 29. aprila v znesku 38 Din in izkupiček prodanih števil »Nedelje« 9 Din. Ker je denarja našel premalo, je pa tem bolj segel po župnikovi obleki. Obiskal je pet sob, vzel iz ene omare vse suknje, talarje in telovnike, iz snega predala vse perilo, privoščil si je tudi klobuk, gamašne, 3 pare zimskih in 2 para letnih čevljev. Imel je gotovo pomočnika. Sam ni mogel vsega odnesti. Tudi pri lestevici mu je moral nekdo pomagati. Župnikovi posli niso ničesar slišali; bila je namreč viharna in deževna noč z neprestanim gromenjem. Župnika pa ni bilo doma; zdravil se je v celjski bolnici. Vse okoliščine kažejo, da tat ni prišel od daleč. Dobro je vedel, da župnika ni doma. Sohe, v kateri je počival župnikov namestnik, se je previdno izognil. Lestvico je vzel kar pri župniškem gospodarskem poslopiju. Orožniki so pridno na delu. Bog daj, da pride vlomilec pravici v roke!

Črešnjice pri Vojniku. Črešnjičani smo malo znani čitateljem »Slovenskega gospodarja«, pa vendar še živimo v teh težkih časih. Novic je vedno kaj, pa se bojimo zanje in zato jih ne pošljemo v svet. Da, živimo še, samo denarja nam ni najpripeljali kar poln voz, ker nam ga primanjkuje. Smrti tudi pri nas kosi in nas pri miru ne pusti. Meseca aprila sta zapustila to solzno dolino Štefan Krajnc in B. Zasljal, stara čez 60 let. Dne 3. maja je mirno v Gospodu zaspal Matevž Štante, star 89 let, najstarejši v črešnjiški fari; birmal ga je škof Slomšek. Dne 14. maja je bila pri nas sv. birma, na katero smo se lepo pripravljali. Bog vas živi!

Olimje. Iz naše župnije vam poročamo malokada kakšno novico in še ta je po večini žalostna. Pač ni cvenka v naših žepih, ki jih je izpraznila grozna kriza. Nekatere družine so v tako slabem položaju, da nimajo niti za sol. Sporočiti vam moramo tudi nekaj veselejšega. Dne 1. junija bomo obhajali 20letnico delovanja našega g. župnika Ivana Lorbek. Ravno pred strašno svetovno vojno je prišel k nam pastirovat v zelenega Pohoraj od Sv. Primoža. Naš g. župnik je nad vse vnet dušni pastir, ki ga vse časti, spoštuje in ljubi. Je naša dolžnost, da proslavimo njegovo 20letnico, če ne na drugačen način, vsaj v molitvi pred Najsvetejšim. Z globoko hvaležnostjo do g. župnika združujemo prošnjo, naj ga nam Bog ohrani še mnogo let ter blagoslovi njegovo delo.

Iz zagrebške torbe. Suša in vročina je, da psi kar zijajo! Včasih so sneženi možje kaj veljali, da se je ob njihovem času zima povrnila, sedaj so pa najbrž odpovedali. Popolnoma pa tudi ne. Na praznik je namreč malo pogrmelo, pa tudi nekaj plohe se je vtilo, da je marsikoga zalotila moča, ker smo kar premalo verjeli, da vtegne biti kaj dežja. Bilo ga je nekaj, a vse premalo za to sušo in to vročino. — Hrvatsko križarstvo je imelo na praznik spomin 10letnice smrti zaslužnega dr. Merza, ki je stal ob zibelki katoliških mladinskih orga-

nizacij. V križarstvu se razvija seme, ki ga je on v Orlu zasejal. Se bi ga bilo treba, toda že v 28. letu je vzel od življenja slovo. Za seboj pa je zapustil zgled lepega življenja. — V jeronimski dvorani je vsako nedeljo ob 11. uri dopoldne kako predavanje o najvažnejših rečeh, ki danes javnost zanimajo. Pa je bilo zelo zanimivo na tem predavanju preteklo nedeljo, kjer je bil govor o komunizmu in drugih sodobnih novotarijah. Vsem seveda ni bilo vse po volji, kar je bilo povedano, ker so prav nekateri taki prišli poslušati. Eden je kar venomer nekaj pokašljeval in drugi so postajali čim dalje glasnejši. Pa je bilo večini tega kmalu odveč in menil je eden, da mu je najbrže treba svežega zraka; torej ven z njim, da se bo lahko pošteno odkašljati! Kar hitro so ga postavili na hladno. Potem pa je bil božji mir v dvorani.

Pogled v dobo najvažnejše iznajdbe.

(Dalje.)

Nekega večera je opazoval skozi okno očetove hiše, kako je urezala strela, razdeljena na več vej, v zemljo. Ta prikazen, katero je opazovalo pred njim nešteto oseb, ga je napotila na zamisel: sprejemnik in odpošiljnik za brezžično valovje spojiti z zemljo. Dobrih 48 ur za tem je dokazal Marconi s poskusom, da je razdaljo brezžične pošiljke stokrat povečal, ako je spojil eden konec aparata za izžarevanje valov z anteno, drugega pa z zemljo.

Raziskovanje brezžičnega brzojava po Marconijevem načinu je bilo v omejenih prostorih očetove hiše nemogoče. Tudi posest Griffone ni bila ugodna radi dreves in poslopij, ki so ovirala širjenje električnih valov. Marconiju je priskočil na pomoč srečen slučaj.

Ob angleški obali.

Angleška obal, polna zalivov in zarez, je bila obdana od razsvetljenih ladij. Te ladje-svetilke so bile neprestana in velika skrb Angležev, ker so bile v slučaju neviht povsem odrezane od celine. Glavni inženjer angleške brzojavne oblasti Preece se je trudil nekaj let, da bi zvezal svetilne ladje brez kabla s kopno zemljo. Zveza mu je uspela na ta-le način: Napel je dve sporedni žici, kojih konci so segali v morje in so predstvaljali strnjene kroge. Če je pošiljal po eni žici neprestani električni tok, je povzročala ta pošiljka potom indukcije v drugi žici električne sunke. Na ta način je Preeceju uspelo že leta 1892, da je dosegel brzojavno zvezo med točkama Penarth in Flatholme, a preko te razdalje ni mogel. Razven tega je še bil »priklic« na baš kar opisani način zelo težaven.

Profesor Righi je tedaj 23letnega Marconija poučil o Preecejevih poskusih. Marconi je pisal Preeceju o svoji lastni iznajdbi in je prosil Angleža, naj mu dovoli, da bo zvezal on Penarth in Flatholm brezžičnim putem po svojem načinu. Anglež je sprejel ponudbo od povsem neznanega ter mladega italijanskega visokošolca.

V začetku aprila 1897 je zapustil Marconi Bologno in se je odpeljal na Angleško

Eno dobro uro od kopališča Penarth se dviga iz morja 20 m visoka skala z imenom Lavernock Point. Na to skalo je postavil Preece 30 m visok jambor, ki je bil podprt z železnimi vrmi. Zgornji konec jambora je bil kronan od 2 m visokega in 1 m širokega klobuka iz cinka. Od tega klobuka je vodila izolirana bakrena žica do vznožja jambora do enega pola ali tečaja sprejemnika.

Pet kilometrov proč, na sredini Bristolkega kanala, je bil zapuščen otočič Flatholme, kamor so postavili oddajno napravo. V leseni kolibi, skozi koje špranje je piskal veter, na mizi je stal induktor, kojega preskok isker je znašal 25 cm, kojega kovinasti krogli sta menili v premeru 10 cm in se ju je lahko zblizalo na 2mm. Vse naprave so bile po možnosti enostavne, a postavljene na najboljšem poskusnem prostoru ter ozemlju.

S poskusi so pričeli dne 10. maja leta 1897. Najprej so položili preko skal 2 km dolgi žici, da bi ustvarili po Preecejevem načinu zvezo, kar je tudi kmalu uspelo.

Dne 11. maja je pričel Marconi s svojimi poskusi. Ob vznožju jambora je slonelo pet mož: Marconi, nemški profesor Slaby, Angleži Preece, Gavey in Cooper. Oči vseh so bile uprte na sprejemni aparat. Čakali so uro za uro . . . Zastonj. Na znamenje z zastavo s skale Lavernock Point, na katerega so odgovorili iz otočka Flatholme, bi naj začel pošiljati telegrafist brzojavna znamenja . . . Oddajal jih je, a nobena ni bilo mogoče uloviti in pristreti.

Konec

Romanja.

Romanje v Padovo se vrši, kakor smo že poročali, v dneh 12., 13. in 14. junija, odhod iz Maribora dne 12. junija zjutraj ob 4. uri z avtobusom izpred frančiškanske cerkve. Pot napelje čez Ljubljano, Trst (kosilo) v Padovo. Nazaj grede si ogledamo Benetke (štiri ure) ter prenočimo v Gorici. Tretji dan zjutraj si ogledamo Sveto goro pri Gorici ter se vrnemo ob glavnih bojiščih nekdanje soške fronte čez Tolmin, Kobarid, Trbiž, Beljak in Celovec domov. Prijaviti se je treba pri tajništvu KA v Mariboru, Slomškov trg. — Tudi za prihodnje skupino v Marjino Celje je še prostih nekaj sedežev. Odhod iz Maribora dne 6. junija zjutraj ob petih, vrnemo se dne 7. junija okrog 8. ure zvečer. Prijave istotako sprejema tajništvo KA v Mariboru. Prijaviti se je treba čimprej, da ne bo prepozno. Pojasnila daje: Romarski odbor KA ali pa Tajništvo KA v Mariboru.

Poslednje vesti.

Politične novice.

Dva zunanja ministra v Beogradu. Na potu v Zenevo sta se ustavila v Beogradu pri našem zunanjem ministru romunski in turški zunanji minister. Ministri so se posvetovali o položaju na Balkanu in zlasti o razorožitveni konferenci.

Nova poljska vlada. Predsednik poljske republike je poveril sestavo nove vlade bivšemu ministru in profesorju Lavu Koslovskemu. V novo vlado bodo stopile nove osebnosti, katerim bodo poverjena najvažnejša ministrska

mesta. Zunanje ministrstvo bo obdržal v novi vladi dosedanji zunanji minister polkovnik Beck.

Domače novice.

Huda toča je obkrala zadnjo nedeljo Notrajnsko in napravila veliko škodo.

Električni tok je ubil na Bledu 28letnega delavca Simona Jurca iz Studenčič pri Lesah.

Devetletnega birmanca M. Muleja, sina lastnika parne pekarnice, je povozil smrtno zadnjo nedeljo na Bledu avtomobil.

Od birmovanja na Dravskem polju. Vkljub vsej stiski so župnije kar tekmovali, da se za sv. birmo čim lepše pripravijo, na znotraj in na zunan, pa tudi da svojega škofa kar najbolj slovesno in pristržno obenem sprejmejo in pozdravijo. Opisati se to na kratko niti ne da. Pač pa naj omenimo eno lepo podrobnost med birmanskim tednom. V petek, ko je bil dan odmor med birmovanjem pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, se je dopoldne prevzvišeni nadpastir v spremstvu dekana, domačega župnika ter svojega tajnika podal med pogorelce v Spodnje Pletenje. Ko je hodil od enega pogorišča do drugega, povsod s prijazno besedo tolažil in spodbujal, se je marsikatera solza hvaležnosti utrnila z oči nesrečnih pogorelcev, ki tega obiska pač ne bodo pozabili. Vsi birmanci pogorelcev so poleg tega še bili osrečeni s spominskim darom. Prevzvišenemu bo di Bog plačnik za njegovo sočutno ljubezen!

Dopisi in prireditve.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Ne vemo, odkod je prišla vest v zadnji številki, da je v Župeči vasi zopet gorelo in to pri Jakobu Sardinšku, kar je hvala Bogu docela neresnično. Saj je še resničnih požarov pri nas veliko preveč: čemu bi še nove »delala« sčasniškimi poročili! Bog nas varuj nadaljevanja!

Zgornja Polskava. Naše izobraževalno društvo »Skala« po daljšem odmoru zopet priredi na binkoštni pondeljek dne 21. maja, popoldne po večernicah, v Domu pri Rečniku zanimivo igro »Guzaje«.

Selnica ob Dravi. Igralski odsek Čitalnice vprizori na binkoštno nedeljo dne 20. t. m., zvečer ob 7. uri in naslednjo nedeljo dne 27. maja, popoldne ob treh, v svojih prostorih zelo poučno in zanimivo igro v štirih dejanjih: »Obrekljivci«. Vabljeni v obilnem številu domačini in sosede! — Odbor.

Ljutomer. Na binkoštni pondeljek po rani sv. maši priredi naše prosvetno društvo Ljudska čitalnica svoj redni mesečni sestanek pod naslovom: Dan dobre knjige, oziroma dobrega tiska, združen s predavanjem in razstavo knjig in časopisov v Katoliškem domu. Pride predavatelj iz Maribora. Vablimo vse naše člane in prijatelje, da se tega sestanka gotovo udeležijo!

Melincl. Da se oglasimo tudi mi od Mure v našem ljubem »Slov. gospodarju«, za to imamo tehtne razloge. Obeta se nam slaba bodočnost. Suša nas tlači, tatvine se množijo, kokoši romajo ponoči od hiše po 8—9 in 10 naenkrat.

Vsi, ki potujete, ne pozabite na novi vozni red!

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej D 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema: **TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.**

Če se ne bo prišlo kmalu na sled tem tatinskim obrtnikom, je v nevarnosti kokošji zarod. Tem kurjim tatom je zadišala še tudi svinjska mast. Minuli teden so vdrl pri posestniku Dugarju Štefanu v hišo skozi okno in mu s čebrom vred odnesli od 45 kg masti. Poskus so ponovili na tretjo noč pri omenjenem gospodarju: hoteli so mu še odnesti vrečo pšenične moke, toda bili so pregnani. Tudi reka Mura je postala nezadovoljna v svoji strugi. Od lanskega leta je tako spremenila svoj tok, da nam grozi nevarnost, da bodo naše hiše v par letih v Muri. Odnáša nam njive, travnike, vrtove ter šume, zapušča pa struge in prode. Romale so številne prošnje od občine za regulacijo Mure na merodajna mesta, dejanske pomoči pa od nikoder ni. Kar se tiče naše občinske pridelitve Odrancim, je treba povedati, da hočemo v Beltince, kjer je župnijska občina in je tudi v gospodarskem oziru na boljšem.

Črensovci. V nedeljo dne 6. t. m. je bilo pri nas prošenje (žegnanje), križevno. Letošnje prošenje je bilo mirno, brez vsakega nerada. Dušni pastirji so pred prošenjem fante opozarjali na posledice raznih neradosti in pretepo, dali so jim primerne nasvete in pomagal je. Takih prošenj si želimo, kakor je bilo letošnje. Dopoldan je pristopilo k obhajilni mizi okrog 580 vernikov, v glavnem fantje Katoliške akcije in Marijine družbenice. To je za našo faro zelo lepo število. Želimo, da bi se farni patroni povsod tako lepo obhajali in da bi bilo v vsaki fari toliko verskega življenja. — pondeljek pa je bil pri nas sejem. Živine veliko, kupcev malo. Lepe bike so prodajali kmetje po 3—4 Din kg.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Preklici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamk za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Suhe gobe, kuhano maslo, zrnje kupuje vedno po najvišji dnevni ceni trgovina **F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.** 527

528

Pletilne stroje
prodaja na obroke
»TEHNA«, Ljubljana,
Mestni trg 25/I.

OGLASI

v »Slov. gospodarju«
imajo najboljši
uspeh!

Posestvo pri Devici Mariji v Brezju, 2 in pol orala, obstoječe iz njive, travnika, gozda in sadovnjaka, za 55.000 Din na prodaj. Vprašati: Franc Marx, Maribor, Jelačičeva ulica 3. 419

Za prodati: gostilne, trgovine, mala in velika posestva od 17.000 Din naprej. Za odgovor se mora priložiti znamko. Grošl Jožef, Slivnica pri Mariboru. 525

Mesarskega vajenca sprejemem. Verglez Karel, Rače. 523

Starejša oseba, vajena šivanja in dela v kuhinji išče službo. Ponudbe na upravo lista pod številko 524. 524

Proda se šivalni stroj Singer za čevljarja, še skoraj nov. Partinje 66, pošta Sv. Jurij v Slovenskih goricah. 520

Strojilj Popravljam mlatilnice, motorje, vrtlje, pumpe, vodovode; izdelujem najnovejši razložljivi sadni mlin s trdimi kamenitimi valjki. Ugodno prodam več mlatilnic in drugih strojev. Jožef Kadrmas, strojničar, Maribor, Melje, Kraljeviča Marka ul. 13. 522

Hišo z dobrodočo trgovino v prometnem kraju dam v najem ali prodam. Ugodno! Zglasiti se: Lipovci 13, Prekmurje. 515

Bernhardinec, eno leto star, dober čuvaj, se proda. Podliesnig, Badlova 7, Maribor. 508

Popolen vodnjak poceni na prodaj. Podliesnig, Badlova ulica 7, Maribor. 510

Čebelarji, pozor! Izdelovanje umetnega satova pri čebelarski podružnici v Jarenini, Fr. Šumenjak. 511

Predivo Vam predelam v vrvi in štrange za 6 Din 1 kg. Zapišite si moj naslov: Kučanda, Sv. Jurij ob južni žel. 511

Hranilnica in posojilnica v Ribnici na Pohorju vabi na svoj redni letni občni zbor, ki se vrši dne 10. junija 1934, ob 8. uri, v posojilniški pisarni s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Poročilo načelstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti. Ako bi občni zbor ob določenih uri ne bil sklepčen, se vrši pa ur pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki sklepa brezpogojno. — Načelstvo. 529

Vabilo k občnemu zboru Hranilnice in posojilnice v Gotovljah, r. z. z n. z., ki se vrši na binkoštni pondeljek, dne 21. maja, ob 3., odnosno ob 4. uri popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. Predlogi in nasveti. — Odbor. 520

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Juriju ob Ščavnici, r. z. z n. z., ki se vrši v uradnih prostorih dne 29. maja, v torek, ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Odobritev računskega zaključka za leto 1933. 6. Volitev načelstva. 7. Volitev nadzorstva. 8. Slučajnosti. 521

Sv. birma.

Knjižica, ki pouči botre in birmance, kako se je ravnati pri sv. birmi, se dobi za Din 3.— v knjigarnah

TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU.

Vsem cenjenim naročnikom,

katerim je že pošla naročnina za »Slovenski gospodar« in jo še niso obnovili, smo danes priložili položnice. — Blagovolite kmalu poravnati naročnino, da ne bo treba ustaviti list. — »Slovenski gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din za četrt leta 9 Din. — Uprava.